

Ask.

Fraxinus excelsior

Blomställning med tvåkönade blommor.

Blomställning med hanblommor.

Knopp.

Namnets betydelse

Ask har ursprung i det indoeuropeiska namnet, forntyska *asc*, på fornsvenska var namnet *asker*. Släktnamnet *Fraxinus* syftar på virkets egenskaper, som betyder svårbrytbarhet.

Artnamnet *excelsior* betyder högre. Ask tillhör samma familj som syrén (*Oleaceae*).

Hur du känner igen asken

Asken är ett högre träd med rak stam och bred, gles krona med uppåtböjda grenar. Barken är slät, ljusgrå på unga

träd men utvecklar djupa sprickor på äldre träd. Blad korsvis motsatta, parbladiga med uddblad, sammansatta av 9-13 fint spetsågade småblad. Knoppar är kraftiga och sammetssvarta vilket gör dem lätta att skilja från andra träd vintertid.

Ask blommar på bar kvist i sammansatta klasar, som antingen är hanliga, honliga eller tvåkönade. De saknar lukt och nektar, vindpollineras.

Frukten är en enfröig nöt med 3-4 cm lång gulbrun vinge. Sitter ofta kvar på vintern. Asken förökas både genom frö och rotskott.

Askens grönskar senare på våren och släpper löven tidigare på hösten än de flesta andra lövträd. Dess löv är jordförbättrande och under träden trivs många ovanliga växter. Asken tillhör ädel-lövträden.

Askens betydelse

Asklov är bra kreatursfoder och fröna ger vintermat till fåglarna. Det sega, elastiska men ändå hårda askvirket har använts till flygplansstommar, idrottsredskap och verktygsskaft.

Sörmlands största ask, med en omkrets

på 723 cm, växer vid Rockelsta, Flens kommun. I den gamla nordiska gudsagan är asken Yggdrasil världsträdet. Dess rötter gick till Nifelhem, Mimers brunn och Urds brunn. I dess krona ägde det gudomliga livet rum. Då guden Oden skapade de första människorna på jorden kallade han dem Ask och Embla. Asken fick tidigt en särställning i den nordiska kulturen och mytologin.

Askens finns med på rödlistan över hotade arter.